

Brønshøj-Husum Lokaludvalg Arbejdsplan 2016

UDKAST

Indledning

Brønshøj-Husum Lokaludvalg er bindeledet mellem Københavns Borgerrepræsentation og borgerne i Brønshøj, Husum og Tingbjerg. Lokaludvalget tager vare på bydelen og sikrer dialog mellem københavnere i bydelen og politikere i Borgerrepræsentationen.

Lokaludvalget har desuden til opgave at fremme demokrati-, kultur- og netværksaktiviteter og har til dette formål en pulje på 1,7 mio. kr. årligt.

Lokaludvalgets vision er: *Brønshøj-Husum skal være en sammenhængende, levende, grøn og sund bydel. Visionen for Brønshøj-Husum er, at livskvalitet i hverdagen skal være et vilkår for alle, og tryghed, mental og fysisk sundhed og glæden samt fællesskabet er vigtige forudsætninger (Bydelsplan for Brønshøj-Husum 2013)*

Projektkatalog

Med udgangspunkt i den opgave Lokaludvalget har fået af Københavns Kommune og Lokaludvalgets egen vision har Lokaludvalget lavet sin arbejdsplanen.

Arbejdsplanen er en bruttoplan med de projekter og indsats, som Lokaludvalget finder vigtige og relevante. Det er dog ikke nødvendigvis alle de skitserede projekter, som når at blive gennemført i 2016.

Planen er bygget op omkring de fem opgaveområder der er skitseret for lokaludvalgene i kommissoriet for lokaludvalg. De fem områder kaldes i planen: 1. Bindeled og store/lille politik 2. Netværk 3. Dialog 4. Borgerinddragelse 5. Miljø og klima. Hvert område præsenteres enkeltvis i planen.

Prioriterede projekter

Af de mange projekter i arbejdsplanen, vedtog Lokaludvalget på sit møde 17. december 2015 følgende prioriterede projekter.

1. Naturbyen
2. Brønshøj Vandtårn
3. Bellahøj Friluftsscene

Udviklingsideer

Udover projekterne i denne arbejdsplan kan Lokaludvalget også løbende igangsætte nye initiativer, hvis der er ressourcer til det (i budgettet, blandt medlemmerne og på sekretariatet). Ideer der har været på tegnebrættet er:

Kvartermanager til Frederikssundsvej

Konference om almene boliger

Fokus på boligpolitik i bydelen

Åben Skole og styrket samarbejde med skoler og foreninger. Dette sker allerede i kraft af Lokaludvalgets deltagelse i fordelingsudvalget for 'Mere musik for byens børn' og det løbende samarbejde med skoler og foreninger.

Indhold

1. Bindeled og sammenhængen mellem den lille og store politik	side6
1.1 Bydelsplan	side6
1.2 Borgermøde om ensomhed	side6
1.3 Tingbjerg-Husum Byudviklingsstrategi	side6
1.4 Samskabelse på Vestvolden	side6
1.5 Høringer	side7
2. Netværk	side10
2.1 2700Kulturday	side10
2.2 Julens indtog i Brønshøj Vandtårn	side10
2.3 Høstfest	side10
2.4 Bellahøj Friluftsscene	side11
2.5 Brønshøj-Husum Walks	side11
2.6 Bydelsprisen	side11
3. Dialog	side14
3.1 Naturbyen	side14
3.2 Vandtårnsgrunden og vandtårnet	side14
3.3 Ungeråd	side15
3.4 Bydelsguide	side15
3.5 Mosetræf	side15
3.6 Lokale samarbejder og dialog med politikere	side15
4. Borgerinddragelse	side18
4.1 Letbane på Frederikssundsvej	side18
4.2 Diverse borgerdialog og borgerhøringer	side18
5. Miljø og klima	side22
5.1 Utterslev Mose	side22
5.1.1 Helhedsplanen	side22
5.1.2 Biodiversitetskampagne	side22
5.1.4 Bynaturen som løftestang for udsatte borgere	side23
5.2 Affald & genbrug	side24
5.3 Klimatilpasning	side24

Bindeled og sammenhængen mellem den lille og store politik

I kommissoriet for Lokaludvalg er det beskrevet, at lokaludvalgene ved varetagelse af deres opgaver skal:

- Arbejde lokalt med de temaer og rammer, som er centrale for Borgerrepræsentationen. I den forbindelse skal lokaludvalgene være bindeled mellem borgere og Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og de stående udvalg i spørgsmål, der har særlig betydning for bydelen.
- Styrke sammenhængen mellem den bydækkende og den lokale politik.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg
laver projekterne:

- Bydelsplan
- Borgermøde om ensomhed
- Samskabelse på Vestvolden
- Tingbjerg-Husum byudviklingsstrategi
- Høringer om Ruten og Bystævneparken

I. Bindeled og sammenhængen mellem den lille og store politik

---

I.1 Bydelsplan

Efter planen skal en ny runde af bydelsplanlægning i gang i 2016. Vi afventer Økonomiforvaltningen.

I.2 Borgermøde om ensomhed

Med afsæt i kommunens nye sundhedspolitik sætter lokaludvalget fokus på ensomhed med et borgermøde torsdag den 4. februar 2016. Personer, der har gjort sig særlig bemærket om ensomhedsproblematikken i julemåneden, inviteres til at komme med et kort indlæg på dagen, hvorudfra der diskuteres.

Lokaludvalget vil med projektet gerne have indblik i, hvor betydningsfuld ensomhed er i bydelen. Erfaringerne skal bruges i lokaludvalgets social- og sundhedsudvalgs videre arbejde, f.eks. i forhold til samarbejde med foreninger, at den kommende bydelsplan 2016 også indeholder social ulighed i sundhed, høringer, oplysning til at søge bydelspuljen, Brønshøj-Husum Walk osv.

I.3 Tingbjerg-Husum Byudviklingsstrategi

Lokaludvalget følger kommunens ambitiøse planer for udvikling af Tingbjerg-Husum tæt. De første tiltag i byudviklingsstrategien er igangsat med budget 16. Lokaludvalget er sammen med boligorganisationerne forvaltningernes lokale sparringspartner og vil stå for at inddrage borgerne i planerne.

Fokuspunkt: lokaludvalget vil arbejde videre med idéen om indarbejdelse af seniorbofællesskaber.

I.4 Samskabelse på Vestvolden

Sekretariatet for Brønshøj-Husum Lokaludvalg får ansvaret for projektledelsen på det såkaldte Samskabelsesprojekt Vision Vestvolden med et budget på 1,5 mio. kr. i 2016. Der er udarbejdet et kommissorium for projektet. Projektet strækker sig over hele 2016, men den helt store indsats vil primært ske i første halvdel, hvor selve visionsplanen skal udarbejdes sammen med et budgetnotat til brug for budget 17-forhandlingerne.

Opgaven bliver at lave en samlet plan for den del af Vestvolden, der befinder sig i Københavns kommune. Det bliver særligt de aktiviteter, faciliteter og forbindelser, der rummer et potentiale for samskabelse, der kommer i fokus. Det vil med andre ord sige initiativer som forudsætter et samarbejde mellem lokale institutioner, foreninger og de kommunale forvaltninger i forhold til både etablering og drift. Det kunne være initiativer som kano- og kajakudlejning, dobbelkaponieren som bynaturrum, etablering af fåregræsserlaug, anlæggelse af skolehave, osv.

Planen skal spille tæt sammen med Byudviklingsstrategien for Tingbjerg/Husum, den kommende Pleje og Anlægsplan for Vestvolden, Plejeplanen for Utterslev Mose, den kommende helhedsplan for Utterslev Mose samt Lokaludvalgets planer og projekter som de er formuleret i bydelsplanen, og i prospektet for Naturbyen.

Projektet er finansieret af kommunens budget I 6-midler. Det ekstra træk på sekretariatet vil blive kompenseret ved delvis frikøb af miljømedarbejderen og ansættelse af ekstra hænder til driftsopgaver i sekretariatet.

Lokaludvalget er repræsenteret i projektets arbejdsgruppe, hvor også kommunens forvaltninger og eventuelt fonde sidder.

1.5 Høringer

I 2016 forventes høringer vedr. Ruten og Bystævneparken. Lokaludvalget behandler løbende høringer, som kommer fra forvaltningerne. Der kommer høringer på alle kommunens fagområder både lokale sager som skoledistrikter, lokalplaner, byggesager, men også bydækkende høringer som strategier, politikker og handleplaner indenfor alt fra sundhed, klimasikring, daginstitutioner og affaldssortering. Lokaludvalget behandler omkring 15-20 høringer om året.

Netværk

I kommissoriet for Lokaludvalg er det beskrevet, at lokaludvalgene ved varetagelse af deres opgaver skal:

- Samarbejde med eksisterende netværk indenfor f.eks. boligorganisationer, foreninger, erhvervsliv, skoler og institutioner, samt støtte dannelse af nye netværk i bydelen.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg
laver projekterne:

- 2700 Kulturdag*
- Julens indtog i Brønshøj Vandtårn*
  - Høstfest*
- Bellahøj Friluftsscene*
- Brønshøj-Husum Walks*
  - Bydelsprisen*

2. Netværk

2.1 2700Kulturdag

Pilegården og Lokaludvalget vil igen i 2016 afholde den store 2700Kulturdag på Brønshøj Torv. Datoen bliver den 11.juni. Kulturdagen plejer at tiltrække flere tusinde gæster. Igen i 2016 planlægges koncerter, optræden, loppemarked, havedag og deltagelse af bydelens frivillige foreninger, som vil afholde workshops, give opvisninger, sælge mad og meget mere.

Kulturdagen er, som en af de lokale begivenheder som samler flest borgere, en formidlingsplatform for Lokaludvalgets arbejde. Lokaludvalgets medlemmer vil være til stede og præsentere og diskutere aktuelle sager med borgerne. Hvis der er indsatsområder eller sager, hvor det giver mening at spørge borgerne til råds, vil Lokaludvalget uddele spørgeskemaer eller bruge andre dialogværktøjer. Emner kunne f.eks. være vandtårnsgrunden, letbanen eller bydelsplanlægning. Det er også en idé at invitere ungerådet til at præsentere nogle af deres ideer.

I år vil det blive nødvendigt at lægge et projektlederhonorar ind i budgettet til Pilegården, da de ikke længere har mulighed for at løfte den omfattende opgave gratis.

2.2 Julens indtog i Brønshøj Vandtårn

I 2014 og 2015 er startet en tradition med juleudsmykning af vandtårnet og Rytterskolen og en lystændingsfest og koncert den første lørdag i december. Formålet er at mobilisere flere foreninger og kulturelle aktører i lokalområdet til sammen at afholde større kulturelle arrangementer; at profilere bytorve, kulturhuse og ikke mindst Vandtårnet og Rytterskolen som Brønshøjs væsentlige vartegn og skabe opmærksomhed omkring lokaludvalgets ønsker til Vandtårnet som et kultursted.

Budgettet for det samlede arrangement er 160.000 kr. men tredje og sidste rate på den treårige aftale med Københavns Julebelysning er afbetalt, bliver 2016-budgettet kun belastet med beløbet på 80.000 kr. til koncerter, teknik og øvrige udstyr til arrangementet.

2.3 Høstfest

Der har igennem en længere årrække været tradition for en årlig æbledag, og med det nye høstfest-koncept er viften af aktiviteter blevet udvidet. Høstfesten er udviklet for at skabe en bredere forankring i Lokaludvalget og de forskellige fagudvalg. Formålet er udover Høstfestens faglige indhold, at engagere større dele af Lokaludvalget i gennemførelsen af arrangementet og skabe en stærkere platform for at komme i dialog med borgerne.

Det har i dele af Miljøudvalget været drøftet, om æbledagen eventuelt fremover vil kunne gennemføres af lokale netværk/foreninger med støtte fra bydelspuljen.

2.4 Bellahøj Friluftsscene

De seneste fire-fem år har Lokaludvalget budt ind med ønsker til budgetforhandlingerne om en renovering af Friluftsscenen. Prisen for en renovering ligger på omkring 5 mio., og der er tidligere i samarbejde med TMF lavet et visionsoplæg. Det skal overvejes, hvordan Lokaludvalget kan komme tættere en bevilling til renovering. Det kan overvejes at lave et struktureret samarbejde på tværs af 3 lokaludvalg omkring projektet. Det har også tidligere været på tale at facilitere en organisering i en form for brugerforening sammen med KulturNord. Lokaludvalget har en interesse i at støtte aktiviteter, som foregår på Friluftsscenen. Dette kan være på baggrund af en ansøgning til bydelspuljen eller aktiviteter, som Lokaludvalget selv tager initiativ til.

Endelig arbejder sekretariatet videre sammen med TMF og KFF på en brugerdriftet model for det el-skab, som Lokaludvalget finansierede for nogle år siden.

2.5 Brønshøj-Husum Walks

Lokaludvalget afholder Brønshøj Husum Walks fredag den 27. maj 2016, kl. 10-14. Lokaludvalget samarbejder med fire ældrecentre og Kulturhuset Pilegården om et arrangement i Utterslev Mose og Pilegården. Til arrangementet deltager erfaringsmæssigt 60-70 seniorer. Dagens program består først af fælles opvarmning. Derefter går holdene til de forskellige poster rundt om Utterslev Mose og løser opgaver for til sidst at gå i Pilegården til afslutning med kaffe m.m., konkurrencer og præmieuddeling.

2.6 Bydelsprisen

Lokaludvalget indstiftede i 2015 en Bydelsprisen som afløser for Kulturprisen. Prisen kan tildeles grupper, klubber, foreninger, institutioner, forretninger og enkeltpersoner, der har gjort en særlig indsats for at skabe en levende udvikling i Brønshøj-Husum og dermed bidraget til at gøre vores bydel som et attraktivt sted at bo, handle og leve i.

Prisen lyder på 10.000 kr. og vil blive uddelt på Kulturdagen.

Dialog

I kommissoriet for Lokaludvalg er det beskrevet, at lokaludvalgene ved varetagelse af deres opgaver skal:

- Arbejde opsøgende i bydelen for at engagere et bredt udsnit af borgere i bydelens udvikling og daglige liv.

Brønshøj-Husum
Lokaludvalg
laver projekterne:

- Naturbyen
- Vandtårnsgrunden og vandtårnet
- Ungeråd
- Bydelsguide
- Mosetræf
- Lokale samarbejder og dialog med politikere

3. Dialog

3.1 Naturbyen

Byudviklingsstrategien for Tingbjerg-Husum forventes at blive en ramme for at kunne realisere ideen om Naturbyen. I 2016 arbejdes videre med Naturbyen under overskriften Samskabelse om Vision Vestvolden, som blandt andet har til formål at etablere lokale attraktioner. Lokaludvalget vil indgå i en arbejdsgruppe under vestvoldsprojektet.

Strategien går på at styrke den lokale opbakning til Naturbyen samt at forsøge at finde finansiering til etablering af Naturbyen i de kommende års budgetforhandlinger samt eventuelle fonde.

Hvad angår det lokale engagement fra borgere og lokale aktører, så vil i første omgang den midlertidige byhave blive videreudviklet i tæt samarbejde med EnergiCenter Voldparken. Derved skabes et lokalt netværk og en robust frivillighedskultur omkring Naturbyen. Der gennemføres to offentlige arrangementer der har fokus på at vise Naturbyens potentialer for områdets børn og voksne og skabe offentlighed og politisk interesse omkring projektet.

I forhold til realisering af Naturbyen som det er beskrevet i prospektet fra 2015, vil sekretariatet som projektleder for vestvoldprojektet i samarbejde med forvaltningerne arbejde for mere konkret og eksplicit at tænke Naturbyen sammen med Byudviklingsstrategien.

Endelig kan Lokaludvalget sammen med Københavns Naturskole (Børne- og Ungdomsforvaltningen) arbejde på at skabe basis for ansættelse af en naturvejleder, der fra primo 2017 kan påbegynde et naturformidlingstilbud med udgangspunkt i EnergiCenter Voldparken. Arbejdet med en projektbeskrivelse og finansieringsstrategi sker på initiativ fra Københavns Naturskole.

Udgiften til to offentlige arrangementer hentes fra projektet Vision Vestvolden, og suppleres eventuelt af medfinansiering fra EnergiCenter Voldparken.

3.2 Vandtårnsgrunden og vandtårnet

Efter overdragelsen af vandtårnet fra Hofor til Kbh. Kommune (november 2015), åbnes forhåbentlig muligheder for flere kulturelle aktiviteter i Vandtårnet. Lokaludvalget fortsætter i 2016 sin dialog med Kultur- og Fritidsforvaltningen og/eller Københavns Ejendomme om ny anvendelse og en lokalt forankret driftsmodel.

Lokaludvalget vil gerne, i dialog med områdets mange interessenter og i samarbejde med kommunens forvaltninger, lave en helhedsplan for vandtårnsgrunden. Blandt de centrale interessenter er Bellahøjspejderne, som har fået anvist grunden til en ny spejderhytte, de nærmeste naboer, hundeluftergrupper, som har foreslået hundeluftergård på grunden mm. Lokaludvalget kan tage initiativ til et sådant borgerinddragelsesforløb.

Dertil har Kulturudvalget en idé om at invitere relevante BR-politikere ud til en fremvisning af vandtårnet og dialog om mulighederne. Ved denne lejlighed vil der være en kort opvisning ved et lokalt kor, således at politikerne kan fornemme tårnets muligheder, efterfulgt af dialog og udvikling mellem Lokaludvalget og politikerne.

3.3 Ungeråd

Partnerskabsprojektet UNG, som er indgået med Mellemfolkeligt Samvirke, skal videreudvikles. Styregruppen laver en plan for Ungerådet fra 2016. Styregruppen formidler kontakt med LU's fagudvalg omkring høring og inddragelse i relevante sager.

3.4 Bydelsguide

Lokaludvalget har de seneste to år lavet 'Brønshøj-Husum Bydelsguide' som en afløser for bydelsavisen. Publikationen orienterer om aktuelle og praktiske forhold i bydelen samt fortæller om Lokaludvalget og har til formål at styrke sammenhold og identitet i bydelen. På 40 sider i et smalt højformat fortælleres om Brønshøj-Husum, bagerst findes et antal faktasider med praktisk information, som især kan være nyttigt for tilflyttere, samt et bydelskort, som kan foldes ud. Bydelsguiden bliver husstandsomdelt.

Bydelsguiden trykkes i 23.000 eksemplarer, hvilket svarer til udsendelse til alle bydelens husstande samt et mindre oplag til uddeling i løbet af året på festivaler og events.

Det foreslås, at udgifter til selve produktionen afholdes i 2016 (120.000 kr.), mens udgiften til husstandsomdeling vil ske i januar 2017 og tages fra 2017-budgettet.

3.5 Mosetræf

Mosetræffet er en populær og traditionsrig begivenhed og en god anledning til at skabe fokus på lokaludvalgets engagement omkring Utterslev Mose. Mosetræffet arrangeres i fællesskabe med Bispebjerg Lokaludvalg. Forhåbentlig vil 2016 udgaven også kunne spille en frugtbar rolle i forhold til at informere og engagerer de besøgende omkring helhedsplanen og de dertil knyttede aktiviteter. Mosetræffet trækker hvert år på mere end 50 frivillige og foreninger.

I 2016 vil mosetræffet blive afholdt sidst i august/først i september.

Det overvejes i år at gentænke mosetræffet og lave en event koblet op på arbejdet med de to store projekter på hhv. Vestvolden (samskabelsesprojekt) eller helhedsplan for Utterslev Mose.

3.6 Lokale samarbejder og dialog med politikere

Lokaludvalget har kontinuerligt dialog med forvaltninger og politikere omkring lokale sager og interesseområder.

Lokaludvalget har ligeledes samarbejde med en lang række lokale foreninger og er repræsenteret i eksterne styregrupper og bestyrelser, herunder fonden og udviklingsforeningen for EnergiCenter Voldparken, følgegruppe for letbane på Frederikssundsvej, Pilegårdens Venner, og Mere Musik for byens Børn.

Borgerinddragelse

I kommissoriet for Lokaludvalg er det beskrevet, at lokaludvalgene ved varetagelse af deres opgaver skal:

- Stå for den lokale borgerdialog i samarbejde med kommunens forvaltninger og understøtte dialogen mellem borgere i bydelen, Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og de stående udvalg. Endvidere skal lokaludvalgene sikre, at borgernes synspunkter indgår i beslutningsgrundlaget for den politiske behandling af sager, der har særlig betydning for den enkelte bydel.

Brønshøj-Husum
Lokaludvalg
laver projekterne:

- Letbane på Frederikssundsvej
- Husumforbindelsen
- Diverse borgerdialog og borgerhøringer

4. Borgerinddragelse

4.1 Letbane på Frederikssundsvej

I 2016 kommer der fokus på linieføring for en eventuelt kommende letbane. Lokaludvalget deltager med to repræsentanter i kommunens følgegruppe vedr. letbanen. Der lægges op til en borgerinddragelsesproces om linieføringen i 2016.

Elementer i en sådan borgerinddragelse kan være gadevandring, plancher, borgermøder mm

4.2 Diverse borgerdialog og borgerhøringer

Der afsættes en ramme til borgerdialog, som kan bruges både når kommunens forvaltninger beder Lokaludvalget om at forestå borgerinddragelse vedr. kommunens projekter og hvis Lokaludvalget selv tager initiativ til borgerinddragelse i specifikke temaer og indsatser.

I 2016 forventes det at Lokaludvalget vil blive bedt om at stå for borgerinddragelse på: Letbane linieføring, lokalplaner Ruten og Bystævneparken, Bynet 2019 (tilpasning af buslinier) og Husumforbindelsen.

Miljø og klima

I kommissoriet for Lokaludvalg er det beskrevet, at lokaludvalgene ved varetæ- gelse af deres opgaver skal:

- Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø.
- Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisatio- ner i bydelen at handle miljøbevidst og ressourcebesparende i hverdagen.
- Bidrage til udvalgte miljøprojekter og -kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrage til over- holdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.
- Samarbejde med lokale miljøaktører i bydelen og på tværs af bydelene om fælles miljøtemaer, hvor lokaludvalgene finder det relevant.

Lokaludvalget laver også de tværgående projekter:

- Naturbyen (dialog)
- Samskabelse på Vestvolden (bindeled)
- Mosetræf (dialog)
- Høstfest (netværk)

Brønshøj-Husum
Lokaludvalg
laver projekterne:

- Utterslev Mose Helhedsplan
- Biodiversitetskampagne
- Naturpleje i Kirkemosen
- Bynaturen som løftestang for udsatte borgere
- Affald og genbrug
- Klimatilpasning

5. Miljø og klima

5.1 Utterslev Mose

2016 bliver et år hvor der kommer til at ske rigtig mange spændende ting i og omkring Utterslev Mose. Der skal udarbejdes en helhedsplan, igangsættes en lang række udviklings- og borgerprojekter og måske begynder (den delvise) oprensning så småt at blive til virkelighed. Det bliver Teknik- og Miljøforvaltningen, der kommer til at sidde med projektledelsen, men der er tale om et partnerskab med de to lokaludvalg. Lokaludvalget kommer til at bidrage på flere niveauer.

- 1) Der skal udpeges en repræsentant til den styregruppe, der skal etableres i forbindelse med helhedsplanen og puljen til udviklingsprojekter.
- 2) Sekretariatet skal deltage med medarbejdertimer til det projektteam, der skal udarbejde helhedsplanen og til at gennemføre en række konkrete udviklingsprojekter.
- 3) Medlemmer af Lokaludvalget/Miljøudvalget kan indgå i den faglige baggrundsgruppe, der også skal nedsættes.
- 4) Eventuel medfinansiering af konkrete udviklingsprojekter.

5.1.1 Helhedsplanen

Helhedsplanen skal være færdig ved udgangen af 2016. Som udgangspunkt skrives et kommissorium, som projektteamet og styregruppen kan navigere efter. Projektledelsen er forankret i Team Partnerskaber i TMF.

Der bliver afsat i omegnen af 1. mio. kroner til at gennemføre undersøgelser og udviklingsprojekter i 2016 og 2017. Disse undersøgelser og udviklingsprojekter skal understøtte de temaer som rummes i ideoplægget "Utterslev Mose – Vild med bynatur". Primo 2016 bliver der gennemført en række møder nogle offentlige andre på embedsmandsniveau, der skal sikre at der bliver lavet en stærk handlingsplan og iværksat de undersøgelser og udviklingsprojekter der er brug for. Resultatet af disse møder vil afstedkomme en række spændende tiltag, som Lokaludvalget på forskellig vis skal forholde sig til og engagerer sig i. Med respekt for at denne handlingsplan ikke er udarbejdet ønsker Brønshøj-Husum Lokaludvalg at koncentrere sit fokus på følgende temaer: 1) biodiversitetskampagne 2) Frivillig naturpleje 3) Bynaturen som løftestang for udsatte borgere. Herudover arrangeres igen i 2016 Mosetræf.

Finansiering: Helhedsplanen finansieres af Københavns Kommune med bevillingen på budget 2016 og 17. Lokaludvalget har forpligtet sig på at bidrage med medarbejdertimer (anslået 250 arbejdstimer fordelt over de to år).

5.1.2 Biodiversitetskampagne

Formålet med projektet er at igangsætte en kampagne, der skal få (i første omgang) borgerne omkring mosen til at engagerer sig i at øge biodiversiteten i området i relation til en række udvalgte nøglearter. Indsatsen for disse arter skal både finde sted i de private haver og på offentlige arealer. Kampagnen skal understøttes gennem en række aktivitetsdage med foredrag, vandringer, planteaktioner og byggeworkshops, der sætter fokus på hvordan borgerne kan gøre en konkret forskel i forhold til at fremme de pågældende arters udbredelse og den løbende registrering heraf.

I forbindelse med kampagnen udarbejdes materiale om de enkelte arter som også bliver motiver på t-shirts, og en kampagneplakat mv. Kampagnen skal være med til at styrke både biodiversiteten og styrke naturpark-konceptet. Udarbejdelsen kampagnedesignet, artsudvælgelsen, kampagnematerialet, finansieringen, evt partnerskaber med universiteter, samt dannelse af partnerskabet skal ske i løbet af 2016 således at kampagnen kan iværksættes fra foråret 2017.

I 2016 vil der som afsæt for kampagnen blive gennemført en lang række undersøgelser af Utterslev Moses naturværdier. Nogle af disse undersøgelser gennemføres af eksperter, men også skolerne i området vil blive engageret i at bidrage til artsregistreringen. Også borgerne omkring Utterslev Mose vil blive opfordret til at deltage i både større events (bioblizer) og løbende registreringer fra egen matrikel.

Projektet er en del af tema 3 i Utterslev Mose ideoplæg. Projektet spiller fint sammen med Strategien for Bynatur i Kbh, og ikke mindst Plads til Naturen der har fokus på at gøre en indsats for truede arter.

Samarbejdspartnere: Bispebjerg Lokaludvalg, TMF, Agenda21 i Gladsaxe, Praktisk Økologi, DN, Haveselskabet, DOF Muligt Sharing Copenhagen projekt

5.1.3 Naturpleje i Kirkemosen

Langs Kirkemosens sydvestlige side findes et kalkrigt engområde, som næstefter Langholmen nok er det mest interessante botaniske område i hele Utterslev Mose. Som det anbefales i publikationen Søerne i Brønshøj-Husum (med direkte reference til Pleje- og Udviklingsplanen for UM) bør dette engområde genskabes. I efteråret 2015 har Hededanmark fjernet krattet, og opgaven bliver i forlængelse heraf at få plejet arealet.. Lokaludvalget skal være med til at etablere et lokalt naturplejelaug i samarbejde med Utterslev Mose Naturplejelaug og TMF. Der vil muligvis blive iværksat et RUC-speciale og et EU- (aktions)forskningsprojekt i relation til naturplejeindsatsen som kan være med til at facilitere dannelsen af laug og dialogen mellem de mange aktører. TMF stiller op med Naturplejetraileren. Utterslev Mose Naturplejelaug og eksterne gaffolk står for undervisningen.

Projektet udvikles i samarbejde med TMF's frivillighedskordinator, finansieres med midler fra helhedsplanspuljen og Brønshøj-Husum Lokaludvalg bidrager med medarbejdertid.

5.1.4 Bynaturen som løftestang for udsatte borgere

Dette tema er centralt i Lokaludvalgets ideoplæg "Utterslev Mose – Vild med Bynatur" og er ligeledes et særligt fokusområde i Naturstyrelsens nye nationale strategi for friluftsliv (2015). Ydermere rummer Prospektet for Naturbyen et ønske om at udvikle naturplejeaktiviteter for borgere, der vil have særlig gavn af at være med i fællesskaber omkring naturpleje og naturoplevelser. Bispebjerg Lokaludvalg afholder i foråret 2016 et seminar om temaet og det kan meget vel tænkes at der med afsæt i dette seminar tages initiativ til at få sat et eller flere pilotprojekter i gang i Utterslev Mose.

Da naturparken Utterslev Mose også indbefatter dele af Vestvolden som er genstand for stor opmærksomhed i forbindelse med Byudviklingsstrategien for Tingbjerg – Husum, vil lokaludvalget have særlig opmærksomhed på aktiviteter lokaliseret i området fra Bystævnet til udløbet i Utterslev Mose. Fåregræsserlaug, Skovhjælper-ordninger, og høslætlaug er nogle af de konkrete initiativer det umiddelbart vil være oplagt at få etableret. I forbindelse med den kommende Visionsplan for Vestvolden vil disse forskellige initiativer blive konkretiseret.

5.2 Affald & genbrug

Miljøudvalget ønsker at fortsætte med at sætte fokus på affald, ved f.eks. at understøtte kommunens udrulning af indsamlingen af de tre nye fraktioner : pap, organisk og metal/hård plast.

5.3 Klimatilpasning

Byudviklingsudvalget vil gerne samarbejde med de lokale grundejerforeninger om initiativer i forbindelse med de skybrudsplaner, som Københavns Kommune arbejder med i Brønshøj-Husum. Konkret foreslås det, at lokaludvalget holder et borgermøde med det formål at klæde grundejerforeningerne på til at være samarbejdspart til HOFOR og kommunen i skybrudsplanerne.

Tværgående projekter

Udover ovenstående projekter arbejder lokaludvalget også med området ”miljø og klima” i de tværgående projekter, der er præsenteret tidligere i arbejdsplanen:

- Naturbyen (placeret under området dialog)
- Samskabelse på Vestvolden (placeret under området bindeled)
- Mosetræf (placeret under området dialog)
- Høstfest (placeret under området netværk)

